

ERDÉLYI HÍRADÓ

KOLOZSVÁRTT.

Szombaton November 12dik napján

1836

Mikor?	Levegőmérő (Barom.)		Hévmérő (Reaum.)		S z é l	I d ő j á r á s
Nov..	reg 7 óra.	délben.	reg. 7 óra.	délben.		
8kán	27' 10'''	27' 11'''	+ 5	+ 5	N. 1	Egész nap felleges.
9kén	28' 2'''	—	+ 5	+ 5	N. 1	Egész éjjel cső 89 k. h. nappal felleges.
10kén	28' 3'''	28' 2'''	+ 4	+ 4	N. 1	Egész nap változó.
11kén	28' 1'''	28' 2'''	+ 5	+ 4	N. 1	Reg. felleges, d. u. változó.

Erdély és Magyarország. Nagybritánia. Franciaország. Helvétzia. Hollandia. Spanyolország. Portugal.
Törökország. Ujabb tudósítások. 136ik Vasárnapi ujság.

ERDÉLY ÉS MAGYARORSZÁG.

Szilágy Somlyóról nov. 3kán 1836. A' közelebbi mult vasárnap az isteni tisztelet délelőtti rendes idején, szentelték az itteni helvetziai vallástételt követők a' magok mostani templomjokban szabadon gyakorolható vallások szabadságának százados innepét, — mely a' városi hangászok által a' XCik zsoltár jól megtanult notáján kezdetvén, az énekvezető által az orgonán vert LXVIIIik zsolt. 1. 2. 4. verseivel váltattott-fel, — ekkor az egyházi széles tudományu és ékes szóllásu pap és tractualis fő notarius t. t. Kovács Ferencz úr Job 8. r. 8. 10. verseit vette fel tartandó beszédje alapjául; tudományoyal teljes és ékes beszédében a' többek közt előadta a' sz. somlyói reformata ekklezsiának, és annak oratoriumainak, templomainak történeteit szinte a' reformatio idejétől fogva, egész addig míg a' mostani szép kő templom 3ik Károly magyar király és erdélyi fejedelem kegyelmes engedelméből sőt 14ik jun. 1736. költ parancsolatjából ugyan azon esztendő oct. hónap 10ik napján, 5 évekig tartott zárva állása után kinyitattott. Mely áldott fejedelemnek kegyelmességét háládatos emlékezőssel ismételvén, annak felséges uralkodó maradékára, 's az egész felséges uralkodó házra buzgó fohászkodásaiban a' Mindenhatótól áldást, és hosszú napokat kért. — Elérzékenyülve lehetett a' közkedvességü paptól

hallani, azon önnön szerencsáját szinte bérekesztésül hallani, hogy a' most inneplő századból 1776tól fogva $\frac{1}{10}$ részt töltött el éppen ezen ekklezsiában előtte szolgált néhai édes atyjával együtt. A' prédikátzio ahhoz alkalmaztatott buzgó könyörgés, ezt a' CXVIIIik zsolt. jól ki szemzett 12kik versének orgonával elegy énekes hangja, 's végre ismét a' hangászok darabja rekesztette-bé. — Nehéz lett volna meghatározni, reformatusok voltak-e többen ezen a' százados innepen, vagy rom. catholicusok! — Semmi külső készülétek, hangzatok, ebédlések 's a' t. ezen napot a' vallás, és más vasárnapok egyszerűségétől meg nem különböztették.

Kézdí Szent Lélek, october 28kán 1836. Kedves hazánkban, a' több helyeken pusztító görcs betegség, sok idők óta csendességben lévő falunkkal is, elenyészet sept. hónap 23ikán éreztetni kezdette dühét, mikor is legelőbb Berecz János nevezetű adófizető ember lett martalékja, mely háztól hat napok alatt a' nevezettnek felesége, veje, és két unokai kiholtak; 's csak hamar több házaknál igen nagy mértékben ütötte ki magát a' veszedelem; melyre, a' nemes 2dik gyalog székely ezred igen nagy érdemü ezredese mlgos Zouba József úr, a' nemes ezerednél szolgáló cs. k. hadi orvosok közül Spanyol József urat a' legnagyobb sietéssel kiharancsolta, ki is ezen hónap 3dikán megérkezvén, ritka 's éppen leirhatatlan szor-

galommal követett-el mindent szenvedő ember társai közt, 's az akkor még igen nagy félelembe 's csaknem kétségbe esett emberi nemet az által is buzdította a' kölcsönös segedelemre, hogy a' mikor legnagyobb kinok között voltanak a' szenvedők minden segedelemtől megfosztva (mert az atya gyermekeihez, férj feleségéhez, 's viszont, a' félelem miatt nem mert közelíteni) maga dörgölte szenvedő betegeit, míg utóljára néki bátródván a' kétségbe esett nép, kezdett egymásnak segedelemmel lenni. — Több köszönetet érdemlő tettei közt igen nevezetes az hogy olyan betegeken is segített, a' kik egészen meghülve, feketedve, szóval, minden öntudás nélkül megmerevedve voltak, ha még lélekzettek. — Ma öröm napunk van! az irgalmasságnak istene, ki bűneinkből ezen kemény csapása által is, mint jó atya rossz gyermekeit, magához téríteni kívánt, a' megalázódott 's bűnein kesergő népnek meghallgatta könyörgéseit 's bevette imádságait, 's már is annyira szüntette bűneinkkel érdemlett ostorát hogy az éjszaka egy beteghez sem hívtak, ezelőtt kevés napokkal 20-at is temettünk egy nap. — Áldott az isten! ma csak kettőt temettünk 's a' mi még öröndetesebb, 's szeptember 23-tól nem volt, egész falunkban egy halottunk sincs.

Tek. Pest vármegyének tisztválasztása, cs. kir. főherczeg nádorispány ő fenségének, mint e' megyében örökös és valóságos főispánynak elnöksége alatt folyó nov. 3-án e'kép ment végbe:

Reggeli 8 óra után a' megye nagyobb teremébe sűrű számmal felgyülekezvén Pest-vármegye fényes Rendei, cs. k. főherczeg nádor 's főispány ő fenségének meghívására, mélt. Sztankovics János bosoni püspök 's helytartói tanácsnok ékes szónoklata mellett, küldöttség nevezetett; mely tisztében eljárván, csak hamar megjelent szeretve tisztelt nádor 's főispány ő fensége a' Rendeknek 's a' temérdek számmal egybegyűlt választó nemességnek öröm-éljen kiáltásai között. Az öröm lármá lecsillapodtával elnök ő fensége sokszoros éljen kiáltásokkal halmozott fontos beszéddel nyitá-

meg a' tisztujító-széket. A' Rendek nevében nagyméltós. nádasdi gróf Nádasdy Ferencz, váci püspök ő excja ismert ékes-szóllással, nyomas beszédben válaszolt. Majd megyei első alispány úr szokott mód szerént a' maga 's tisztársainak nevekben a' viselt hivatalokról lemondván, elkezdődött a' választás 's eddigialispány dubraviczai Dubraviczky Simon és bernátfalvi Földvály Gábor urak közfelkiáltással újra elválasztattak.

A' legszebb renddel, folytában esteli hatodfél óráig tartott tisztválasztást mélt. Ocskay Antal baczi püspök 's helytartói tanácsnok úr gyönyörű szónoklatu beszéddel rekeszté; melybe szeretve tisztelt fenséges nádorunknak az egész hazára 's különösen e' megyére nézve felszámíthatatlan érdemeit szívrehatólag emlegeté. Ez úttal is mint mindenkor cs. k. főherczeg nádor 's főispány ő fenségének elnöki bölcsességét tanultuk becsülni és tisztelni.

Másnap nov. 4-dikén cs. k. főherczeg nádor 's főispány ő fensége az egész tiszti-kart fényes 's gazdag ebéddel vendéglé-meg.

Pozsonyból is havat 's telet írnak. — A' szűret silány vala; többnyire kosarakban hordták haza a' szőlős-gazdák különben jól megérett fűrtjeiket. — Pozsony legidősb lakóisai sem emlékeznek oly élénk gabona-vásárookra, melynek most ott hetenként kétszer tartatnak; mit a' bánáti idei szűk termés, 's a' Pozsony-vidéki gabona-bővség okozhat. — A' Duna igen apad. — Az északi fényt oct. 18-dikán Pozsonyban is szemlélték.

Nyitra vármegyében az újra kiűtött marhadög nagy pusztitást téssen. H. T.

Bécs. A' Ferdinand császár nevééről nevezett éjszakai vasút ideiglenes igazgatósága ezzel jelenti mind azoknak kiket ez illet, hogy az e. f. esztendő oct. 9-ikén tartott nagy gyűlésben a' Ferdinand vasút építése, még pedig most kezdetben Béctől Lundenburgig, egy Brünnbe vivő oldal úttal, végképpen elhatároltatott.

NAGYBRITÁNIA.

Máltából oct. 2kán érkezett tudósítások szerint a' capuai herczeg hitvesével együtt e' szigetre megérkezett; hat hónapra fogadtak magoknak szállást 's meglehet hogy tovább is fognak ott mulatni.

Az északi fény, mely Németország úgy szintén a' két magyar hon több helységeiben láttatott Londonban is oly erős volt hogy fel tűnésekor éjszak felé 12 vizipuskák inditattak el azonnal a' képzelt égés oltására. Franciaországban is több városokban vala látható, de Párizsban nem.

(M. Chronicle.) Az angol kereskedő hajók száma ide nem értve a' királyiakat jelenleg 24,280 melyek öszvesen 2,553,685 tonnát bírnak-el 's 166,583 embert foglalatostkodatnak. E' bámulatos sok szamu hajókon kívül az országnak még 3579 kereskedő hajója van, 214,878 tonnát bírók 's 15,060 emberrel a' coloniákban. Öszvesen 27,859 kereskedő hajója van Nagybritanniának.

London oct. 17. Az admiralitás parancsolatot kapott oly rendszabásokat tenni hogy az angol alattvalók élete 's vagyonja biztosítsék Portugalban, 's a' királyné személye valamint férjéé is veszedelem esetében bátorságossítsák a' négyes szövetség értelmében. — E' parancsolat következtésében új hadi hajók inditattak a' portugali partokra egy osztály tengeri katonákat is vivén magokkal, kiket egy csapat rendes száraz földi katonaság is főg követni, körülállások szerint használandó. A' belgák királya sürgető előterjesztésére megegyezett benne Palmerston lord hogy a' sergek a' szárazra kiszállhassanak, de csak a' legnagyobb szükség esetében.

E' szerint lehető hogy Lissabon rövid időn angol őrsereget fog kapni, mert a' királyné állapota valóban szánásra méltó, 's kívülről való segedelem nélkül bajosan fogja tekintetét helyre állithatni.

A' politikai lakomák most napi renden vannak, a' közelebbiek közt legnevezetesebb volt az mely Limerickben Spring Rice urnak tisz-

teletére adatott. Ez alkalommal tartott beszédjében úgy nyilatkozott hogy a' ministerium eddig követett politikája mellett híven ki fog mind végig tartani. Ezt valamint az utolsó parlament ülést is igyekezett a' toryk és radicalok vádjai ellen oltalmazni, kik arról panaszkodnak hogy az ország javára majd mi sem tétetett. A' nép, úgy mond Spring Rice úr, az utóbbi esztendőben végbe vitt nagy reformok, a' parlament és angol testületi reformok által, egy kisség igen nagyszerű mértékhez szokott, 's már most mindég többet kíván, ha tehát a' kormány most kisebbszerű reformokat hoz indítványba az ottan van mivel a' nagyobb szerűek már megadattak. (Halljuk, halljuk.) Mind a' mellett is, úgy mond továbbá, az utolsó parlament ülés folyamatját teljességgel nem menthetem úgy hogy el ne esmérjem azt mi szerint a' nép közönségesen 's az irlandiai nép különösen megcsalódtak várakozásaikban, és én osztozom az irlandiai nép 's az egész ország fájdalmában. Az egész országában mondom, mivel különbséget a' részek között nem esmérek, 's mivel ha Irland szenved, ez az egész országnak fájdalmas. (Halljuk és hangos tetszés.) Irland Anglia ereje 's dicsősége lehetne, de rosszul igazgatva csak gyengülés kútfeje, emésztő mérge 's betegsége. (Tetszés.) Szinte mondhatnám hogy bizonyos tekintetben Angliára nézve nagyobb fontosságu hogy Irlandia jól kormányoztassék mint maga Anglia, mert Anglia már rég óta él amaz áldásokkal, melyeket jó és egy formán kötelező törvények, 's vallásos egyesség adnak. Az angol status embernek azért Angliában kevés tenni valója van, de angol törvényhozónak, ki az egész ország boldogságát szíven hordozza, Irlandban széles mezeje nyílik.

FRANCZIAORSZÁG.

A' Moniteur a' köz oktatás ministerének egy rendeletét közli melynél fogva a' francia könyvek külföldön való után nyomtatásából származó kár és veszedelem kikerülésére eszközöket találni egy biztosság nevezetik ki. —

Nemours herczeg Colbert generál 's Bo-

yer ezerekes kíséretében october 22. Áfrikába elindult. —

Helvétziai hírlapok azon tudósítása következtében mi szerint a' Bernben egybengyült országgyűlési követeknek a' nélkül hogy kérték vagy, valamit fizettek volna érte a' Paix francia hírlap egyik számja, melyben egy beküldött cikkely foglaltatja meg küldetett, a' Charte de 1836 kinyilatkoztatja hogy a' Paix közléseiben a' kormánynak legkisebb befolyása sincs, 's a' Paix szerkesztősege sem a' ministeriummal in corpore sem annak valamelyik tagjával közbe vetett vagy közbe vetetlen egyben kötöttségben nem áll. A' Paix kiadójának lehet bár mi nézete a' helvétziai ügyek felől, de e' nézet csak magános vélemény, melyért csak is ő állhat jót. „Mi, utána teszi a' Charte, bizonyosan tudjuk hogy a' kormány teljességgel semmit is méltóságából jusaiból el nem fog engedni. Az országgyűlési követek név szerint pedig a' választott biztosság tagjai, sokkal helyesebben cselekesznek ha a' helyett hogy magánosok sugdosásira hallgatnának, az általok hozandó határozat fontosságát tartják szemek előtt. A' király kormánya csak tettei vagy hivatalos organumai által szokta vélekedéseit kifejezni, nem kéz alatt, 's a' mit nyilván kíván azt ki is fogja vinni.“

Smyrnában a' francia hajósereg két tisztejei közt párviadal történt, melyben Goux úr egy lineahajó első hadnagya Rosamel Sylphe brig parancsnoka által föbe lövetett. Az Ami de la Charte kiadójának is karja, csak ugyan párviadalban egy tiszt által szétzúzatott. Párizsban is naponként számosabbak a' párviadatok. Szó volt róla, alakíttassék egy egyesület, mely magát kötelezze semmi szín alatt és soha senkivel is párviadalba nem elegendni. Már 1825. is próbát tettek egy ilyen egyesület felállításával, de következtése csak a' lett hogy maga az egyesület alapítója a' boulognei cserében karddal 's pistolylyal adott erőt az intézet rendszabásainak.

HELVÉTZIA.

A' berni Alkotmány-barát című hírlap szerint, a' helvétziai rendkívüli országgyűlés october 17kén következőleg nyitattott meg: a' követek a' szokott országgyűlés megnyitási szertartások nélkül az országgyűlés teremében összegyűlvén Tschärner úr az elnök, az ülést következő rövid beszéddel nyitá-meg: „Alig oszlott el ezelőtt néhány hetekkel az országgyűlés sok és fontos foglalatosságait bévégezve, mely foglalatosságok közt legfontosabb az augusztus 23ki végzés, mely híven és pontosan teljesítve, a' csendességet mind belőlről mind kívülről egyaránt biztosítja, midőn a' Conseil hiressé lett története miatt, melyet a' főhely az országgyűlése elébe vala kénytelen terjeszteni az országgyűlésének rendkívülig össze kellett gyűjteni, hogy a' fenyegető összebonyolodások felől tanácskozzunk, 's remélhető is hogy a' fenyegető zavarok a' tisztelt rendek bölcsesége és hon szeretete által ellesznek kerülve. E' mellett Waadt rendeinek azon ellenszegülését is tanácskozás alá kell vala most venni, mely szerint az augusztus 23ki végzést kötelező erejűnek nem tekintvén, azt teljesíteni vonakodott. De szerencsére Waadt rendei az egész szövetségnek egy szép példát adtak midőn saját meggyőződéseket az egész jóllétének feláldozták, 's most már örömmel jelenthetem hogy Waadt is az említett végzéshez állott 's annak teljesítését megígérte. A' jelen gyűlés folyamata alatt a' nevezett végzés teljesítése felől körülményes tudósítást terjesztendünk a' rendek elébe. Ezennel a' szövetség gyűlés rendkívüli ülését, megnyitottnak nyilatkoztatom.“ — Ezután a' követek megbízó leveleik olvastattak fel, melyek mind szokott módon valának készülve, és erre következett aztán az esküvétel. Ezután felolvastattott a' főhelynek a' rendkívüli szövetség gyűlést összehívó levele.

HOLLANDIA.

A' hollandi király october 17kén következő beszéddel nyitá-meg a' generál-statusok gyűlését: „Kül hatalmakhoz való viszonyaim

mint eddig, most is ugyan azon barátságos lábon állanak. Fáradhatatlan törekvésem, miszerint minden kül politikánk megfejtenő kérdéseit, az egyenes igazság, illendőség és jó egyetértés alapján határozzuk-el, megtermette jótékony gyümölcseit. Még eddig a' Belgiommal való vég egyezés létre nem jöhetett. Európa némely részeinek helyezete, nagy részben okozta e' végegyezés megkötésének haladását. Uraságok meg lesznek győződve a' gyűlés elébe terjesztendő e' tárgybeli közléseimből, hogy én e' tárgyra folyvást a' legnagyobb figyelmet fordítok a' milyet csak ennek fontossága 's Hollandiának jolléte megkívánnak.

SPANYOLORSZÁG.

A' Journal des Debats egy levelet közöl Madridból october 13. melynek tartalma ez: „Andalusia kétéves sorsa 's az onnan érkezett legújabb tudósítások foglalatoskodtatják most a' közönség figyelmét. A' kormány Santiago Mendez Vigo generált nevezte-ki e' tartomány fő kapitányává. Feszült figyelemmel, 's aggodalommal várják minő sikerrel lépend-fel ez új kapitány a' felkeltek ellen, 's valyon szerencsésebb leend-e megelőzőinél. Rodil, Quiroga, Alaix, Espinosa, Buiron egyesített ereje semmit sem tehete Gomez ellen ki őket mind megverte, 's a' jövődöre nézve is kevés vagy semmi remény. Cordova megnyitá kapuit a' carlista vezérnek, ki ha a' néptől nem segítetik, e' nagy várost bajosan keritheti vala hatalmába. Azt mondják hogy a' baenai kaput, melyen a' carlisták a' városba bementek a' fellázadt nép fejszékkeltörte-ki. S. Pelagio erősség ostroma, melyben 2500 őrsereg 's három ágyu telep vala, két napi ellent állás után az erősség átadásával végződött. Ez Gomeznek teméntelen hasznót hajtott. A' székes egyház kincsei, a' kormány pénze 's az oda menekedett magánosok vagyona öszvesen 13 millióra becsültetik. A' pór nép, mely ez ostromban Gomezt segíté az erősség bévetele után kicsapongásokat követett-el, úgy hogy Gomez kéntelen vala kemény eszközökhöz nyulni. Hogy a'

várost vég pusztulással fenyegető rabolásnak végett vessen egy tisztán apostoliakból álló juntát állított-fel. Midőn a' pór nép arany álmaiban magát így megcsalva látá dühét a' foglyok ellen fordítá, miben azonban hasonlóképpen megakadályoztatott. Minden tudósítások egyértelműleg azt állítják hogy Gomez annál szelidebb 's mérséklettebb volt mentől inkább nevedett a' pór nép dühe 's kicsapongása. A' baenai csatában 6kán 360 foglyok estek a' győzedelmes kezébe, ide nem számítva az Escalante vezérelte malagai csapat holtjait és sebeseit. E' második megverettetés híre Sevilát ki nem mondható felelemmel tölté el. A' lakosok nagy része Cadixba szaladott. A' kir. törvényszék mene elöl példával e' gyáváknak, 's első volt a' szaladók között. Gomez maga merséklése Cordovában elenyészteté a' Berran de Lys és Dyaz Morales életek felől való aggodalmat, kikről az a' hir terjedt vala el hogy Gomez mindgyárt a' városba való bemenetele után főbe lövette. Ha az elterjedt híreknek hitelt adhatni Gomez szerencséje szinte közönséges felkelést húzott maga után következésül. Ecija, Priego, Carkabuey 's több más mező városok és faluk a' constitutio követ lerontották 's V. Károlyt kikiáltották. Gomez azonnal a' királyi önkéntesek szabályozásához kezdett, de sergeinek szokott rendetlensége ezeknek hasznát kétséssé teszi. A' tartomány Gomeznek 1200 lovakat adott 's o' számot még több elvettekkel szaporitá, különösen don Francisco infans ménéséből, 's e' foglalatosság tartóztatá ötöt Cordovában october 8ig, 9kén Baenaba bément hol V. Károlyt kikiáltatott. Némelyek állítása szerént sergeit két osztályokra akarta szakasztani, az egyiket a' sevilai úton Ecijába, a' másikat pedig Murciaiba indítandó. Legyen bár mi célja Gomeznek, annyi igaz hogy minden felől erőteljes ellent állásra készülnek. Cadix mint 1810ben megerősítettik 's minden a' junta kezében levő pénz e' célra fordittatik. Oviedo vetekezik a' hazafiuságban Requenával, 's Peon ge-

nerál által segítették, ki Sanzot nevezetes veszteséggel visszaverte.

Madrid october 13.: „Az alatt míg Gomez Cordovában mulatott Cabrera Baena mellett Escalante csapatját megverte, vagy jobban mondva e' csapat a' nélkül hogy csak egy lövést is tenne szélyel futott ágyuit 's fegyvereit hátra hagyva. Escalante sem a' tartomány főkapitányának, Quirogának, sem a' kormánynak nem akart engedelmesskedni 's a' rondai hegy lakókat ez utobbi ellen felkelésre kistette. Minthogy az ő katonái minden helységeket hol csak keresztül mentek kiraboltak, a' lakosok mihelyt Gomez közeledett azonnal a' don Carlos partjára állottak. Így történt ez névszerént Priego, Rute, Carcabuey helységeiben. A' lerini völgyben (Granadai királyság) még elég jókor fedeztetett-fel egy carlista öszveszküvés 's az foczinkosok fobelövettek; ez történt Almunecarban is. Sevillában 5kén egy Romero Sebestyén nevű embert éppen midőn a' kaszárnnyakban a' katonákat lázszasztani akarná, fogtak-el. Osunában a' nép felkelt 's a' constitutio követ lerontotta, de a' gibraltari táborból oda sietett sergek a' rendet ismét helyre állították, 's a' fölázasztók fobe lövettek.

Granadai tudósítások szerint Quiroga az egész tartományt ostrom állapotban levőnek nyilatkoztatta, 's a' sajtó szabadságot felfüggesztette. Egyébiránt úgy látszik hogy Granadában nyughatatlan mozgások törtek ki, mikről még bizonyos tudósításaink nincsenek. Madridból azt írják hogy a' sergek és a' nép a' várost kiprédálták 's a' gazdag birtokosokat az Alhambraba zárták volna pénzt akarván tőlök kicsikarni. Köztök van Marquis de Solar a' főrendek kamarája tagja kitől 60,000 realokat kívántak. Szegény feje éppen az napon érkezett Granadába mikor a' lázadás kiütött.

A' Mendizabál által feltalált fizetés mód, miként kelljen a' külföldi adósságokat pénz nélkül kifizetni, Angliában szint úgy mint Franciaországban hosszas elégedetlenséget szült. Mind két országokban úgy nézik ezt mint csi-

nosan elrejtett pénz megbukást. A' Courrier Français szerént az angol és francia követek Madridban parancsolatot kaptak, a' spanyol pénzügy miniszternek szavát szegő bánás módja ellen komoly előterjesztéseket tenni. A' londoni és párizsi hírlapok minden tartózkodás nélkül nyilatkoznak e' tárgyban. A' bankrot csak a' külföldi adósságokra terjed ki Spanyolország régi szokása ellenére a' nemzeti bitelezők meg fogják kapni pénzeket. De minthogy ezen szöszegés azon kevés hitelt is, melylyel Spanyolország még birt megsemmisísi, félő hogy e' részletes megbukást ne vonjon maga után, eddigis csak új meg új kölcsönök fedezheték a' fél évenkénti kamat fizetéseket.

A' Moniteur october 22. számjában egy telegraphi tudósítást közöl Bayonneból 18-ról, mely így hangzik: „Rodil Cordova feléindult 10kén Daymielben volt. “ Egy más tudósítás 20-ról így van: „Gomez Cordovát oda hagyta, mi után magával több millió, realokat három ágyut és 1000 ujonczokat a' nemzeti őrség fegyvereivel felkészülten elvitt, ő maga Montillában volt midőn egyik osztálya Escalantét megverte. 11kén Priegóban volt. Azt mondják hogy Alaix generál utól érte volna utó csapatjait. Espinosa 6. még Carmonában volt. Sevillában félelem 's ijedség uralkodott, a' királyi törvénszék a' várost oda hagyta. A' cadixi sergek fegyver szúke miatt, még nem érkeztek-meg.

Az Allg. Zeit. egy levelezője után következő tudósításokat közöl Madridból october 15. „Tegnap délután érkezett-meg ide az új francia követ Latour Maubourg gróf, 's azonnal felkeresé az angol követet kit azonban otthon nem talált. Villiers úr még tegnap estve vissza adá e' látogatást. Tegnap előttől fogva oly hírek voltak itt forgásban, melyek a' francia követ ide jöttét a' spanyol kormánynyal való újjat huzás gyanu színében tünteték-elő. Az itteni követség t. i. két vagy három napokkal ez előtt tudósittatott volt e' felől Bayonneból hogy Latour Maubourg gróf kíséretében Caze úr is meg fog ide érkezni. A' Caze név nagy felin-

dulást okozott a' spanyol ministeriumban, minek magyarázatjául szolgáljanak a' következők. Caze úr egy nagyon ügyes és eszes ember, Spanyolországban való hosszas 's még a' francziák 1808. béütésektől fogva kezdődő mulatása által, szoros esmeretséget szerzett magának úgy az ország mint annak minden rendű lakosai mivolta felől. Ő az 1820diki revolutzionnak szemmel látott tunuja volt, 's 1823-ban az angoulemei herczeg kíséretében volt. Későbbre Clauzel marsalt mint titoknak elkíséré Áfrikába, de VII Ferdinand halála után Filep Lajostól parancsolatot kapott Madridba menni. Soha sem tudatott-meg mi vala tulajdonképpen célja ezen küldetésnek, ámbár az el nem fogultak előtt nem leheté titok. Caze úr bizodalmas viszonyainál fogva Spanyolország legfőbb rangú 's politikai állásoknál fogva legnagyobb befolyású grandjaihoz, sok bizonyolodott ügyekben vett munkás részt, és sok személyeknek szolgált vagy mint tanács adó, vagy mint közben járó. És ez a' Caze most Latour Maubourg gróffal egy szekérben érkezett Madridba, és a' kik ezt látták így gondolkoztak hogy Latour Maubourg vagy esmér a' Caze úr hajdoni madridi viszonyait, 's kormánya helyben hagyásából az ide való kormányt a' vele való nyilvános fellépés által megakarja sérteni, és egy más nagy hatalmasság követével öszve ütközésbe hozni vagy semmit sem tud a' Caze úr ez előtti kalandjairól, 's ő is idegen cselszövők eszköze. Minden esetre Mendizabál úr még tegnap előtt kinyilatkoztatta mi szerént Caze urat Madridban semmi ok vagy szín alatt meg nem fogja szenvedni, ha mindgyárt ebből a' francia kormánynyal való meghasonlás következne is. A' Liberal és Patriota hirlapok sértő kifejezésekben minél előbbi elútasítását sürgetik e' férfinak. Ő maga azonban megérkezte után azonnal a' rendőrséghez küldé úti levelét, keddre (18) viszatérő útjára viszatadni.

Más levelek Madridból a' kormány helyzetét szomorú színekkel festik. A' sereg mely

pénz híjával van minden nemű kicsapongásokat követ-el, a' vitéz Diego Leon, a' villarobledoi hős is midőn katonáit zabolázni akar-ná, szinte megöletett. Azt mondják Espartero generál elbocsáttatott. A' kényszerített kolcsön lassan gyűl. Azok közt kik magokat ellene szegezik legnevezetesebb Casa Irujo marquis, ki nem csak hogy fizetni nem akar, de egy Madridban épülő félben levő házat is félbe hagyatta.

P O R T U G A L.

A' Times lissaboni levelezője szerént az 1820. constitutio megbuktatására czélozó öszve-esküvés terv az 5dik vadász ezere d katonái közt, kiket akartak ennek kivitelére eszközül használni, nem sok barátokra talált. — Több személyek kikre gyanu volt hogy a' katonákat megakarták vasztegetni, elfogattattak, 's ezek közt az ezere d első őrnagyja, ki haláltöréséből, mely lovával való elesésből származott, annyira felgyógyúl azonnal hadi törvény széke elébe fog állittatni. A' kormány parancsolatjából a' nemzeti őrség egybengyűlt az öszve-esküvés kitörésére határozott nap estvéjén, négy brigádokra osztatott fel, melyek a' város nevezetesebb pontjait elfoglalták 's egész ejfélig fegyverben maradtak, mi alatt a' lineasergek kaszárnyaikban szamba vétettek. A' nemzeti őrség egy erős tartalékja az éjjel többi részen is vigyázaton maradt. Ily módon a' contra revolutioi terv nem sikerülhete, 's a' posta elindultáig semmi zavar vagy rendetlenség nem történt. A' főváros nemzeti őrsége az 5. ezere d Algarbiába indultakor egy búcsu írományt bocsátott ez utobbihoz, melyben biztos reményét fejezi-ki az iránt hogy „a' bitangoló párthivei nyomorult csapatjeit semmivé fogják tenni“ és egyszersmind igéri hogy az alatt az alkotmányt, melyet ő a' lineasergekkel együtt september 9. kivivott szentül 's sértetlenül meg fogja őrizni. A' kiralyné maga részéről semmi érdemet nem akar a' revolutzionnak tulajdonítani. Mind azon kéréseket és ajánlatokat, melyek neki a' revolutzio emberei elomozditására 's megjutalmazására nézve tettek eligazitotta magától.

A' M. Chronicle szerint azon terv van munkában hogy az ultra democratiai párt egyesüljön a' miguelistákkal a' törvényszerű királyné és az alkotmányos charta ellen. Hire volt hogy több főrangú személyeket elfogni szándékoznak, a' Terceira herczeg, Saldanha marssal 's több ultrák felekezete előtt gyűlött férfiak minden nap veszélyben forognak személyekre nézve. Magát a' herczeget is többször fenyegeté veszedelem, 's nyilván van hogy több ízben tétettek próbák a' nemzeti őrséget a' királyné ellen ingerelni és a' serget egy másodszori felkelésre reá venni. A' mai Revista, kérdést teszen, mi czéljok volt azoknak kik a' nemzeti őrség közt revolutionalis írományokat osztogattak-ki. A' Tumuló hirlap azt állítja hogy a' királyné több rendbeli kérelmeket, melyekben a' 9ki és 10iki mozgások embereinek rendkeresztek 's diszjelek kéretnek, megtagadott 's magától elútasított. A' királyné és a' herczeg folyvást Necessidades palotában vagynak. Dona Mária eddig minden este megszokta az olasz operát vagy a' franczia színházat látogatni, de most egyikbe sem megyen. A' színházak szinte mind üresek 's a' különben oly vidám kinézésű Lissabon egy olyan városhoz hasonlít, hol valami nagy szerencsétlenséget gyászolnak. A' kávéházak jobbkor bészaratnak mint rendszerént, 's az utszák is este üresek. —

TÖRÖKORSZÁG.

A' Porta a' polgár katonaság új elrendelése által az egész népség mivelésére és formálására befolyjni kíván. Az e' tárgyban költ új rendszabás azt határozza, hogy jövődében a' polgár katonaság különös osztályokra legyen felosztva, ezek miveltségek mértéke szerint lép-

hessenek az első vagy második osztályba, oly móddal hogy az első osztálybeli katonák mint egy választott sereget alkossanak hova a' jobb és alkalmasabb vitézek a' második osztályból vétesse fel, 's vagy saját megyéjekben megyei vagy tartományi őrsereget alkossanak vagy a' szultán testőrjeihez csatoltassanak. A' polgár katonaság egész számát most éppen tudni nem lehet, de ennek idővel igen számosnak kell lenni és a' népesedés szaporodásával nevedetni, mivel minden 19 és 40 esztendő között levő férfiakat kik a' rendes hadseregben nem szolgálnak, bérának a' polgári katonák közé és minden kiszolgált katonák ha a' 40 esztendőt meg nem haladták vagy testi fogyatkozás és hiba miatt el nem bocsáttattak, rendkívüli esetekben a' polgári katonaság közé állanak.

ÚJABB TUDÓSÍTÁSOK.

Gomez oct. 15kán viszont bement Cordovába, de más nap Alaix is oda érkezvén a' várost oda hagyta 's Sierra Morenán át Mancha felé vissza indult. Alaix, Rodil, Quiroga, 's Espinosa generalok minden üldözései mellett is Gomez elé 's hátra járt, fegyvert, serget pénzt gyűjtött, 's minden fenyegetések mellett is a' dolog ütközetre nem került. — Quiroga győzedelmi hirrel Grabadából oct. 15ről a' hadi ministert arról tudósítja, hogy a' rebellisek nem fogják többé Andalusiát nyugtalanítani, mert Gomez eltávozott. — Madridban a' rendkívüli cortes öszvegyűlt, a' procuradori kamara a' képviselők meghatalmazó leveleiket vizsgálja, 's ezek közt az ideigleni hadminister választatását megsemmisítette. — O Castilia generál kapitánya, a' carlistáknak Sanz vezérlete alatti közeledések következtében Leon tartományát ostrom állapotban lenni nyilatkoztatta. — Durangóban a' don Carlos előlülése alatt tartatott hadi tanácsban Bilbao ostromoltatása meghatározott.

Gabona kolozsvári piaczi ára
16 kup. vekával váltó garasban nov. 10. 1856.

Tisztahúza	32 — 33	Árpa	— —
Elegyes	29 — —	Törökbúza	18 — 19
Rozs	19 — —	Zab	10 — —

Pénz kelet
Bécs nov. 3kán közép ár pengő pénzben.

Status 5 pC. kötél.	103½	1834ki 500 f. sors.k.	568½
" 4 pC.	99½	Bécsi 2½ pC. kötél.	—
1820ki 100 f. sors.költ.	—	Bancrésztvény	—
1821ki „ „ „	—	Cs. arany pCt. agio	—